

บทบาทการป้องกันควบคุมโรคซิณุนกุนยาองเจ้าหน้าทีสาธารณสุข
ประำสณณอนามัย จังหวัคนราธิวาส

มะยูรี เจะโซะ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ตุลาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ มะยูรี เจะโจะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สาขารณศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอิรพงษ์ เอิรมนัส)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอิรพงษ์ เอิรมนัส)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกา นันทวงศ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร จันทน์ฉาย)

คณะสาขารณศาสตร อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรสาขารณศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะสาขารณศาสตร
(รองศาสตราจารย์ ดร.วสุธร ตันวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิรพงษ์
ดิรมนต์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นางสาวอารีย์ อ่องสว่าง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส
นายตั้ม บุญรอด อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาสาธารณสุขชุมชน
มหาวิทยาลัยราชภัฏรสาทรราชธานี ที่กรุณาได้ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษาให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและ
สถานีอนามัยทุกแห่งในจังหวัดนราธิวาส ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้
ในการศึกษา ขอขอบคุณนางสาววันนุรีดา หะยีมะเย็ง และนางสาววาพะ มะตายที่ให้คำแนะนำใน
การทำวิจัยครั้งนี้ จนทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทดแทนบุญการ
บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและ
ประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

มะยู่รี เจะโซะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายทฤษฎีและหลักการของบทบาท.....	7
บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง.....	11
บทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย.....	12
ความรู้เรื่องโรคชิคุนกุนยา (Chikungunya)	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรค.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
รูปแบบการวิจัย.....	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
การพิทักษ์สิทธิ์ตัวอย่าง.....	32
4 ผลการวิจัย.....	33
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....	34
บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....	35
เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระหว่างกลุ่มตัวแปร เพศ อายุ และสายงานที่ปฏิบัติ.....	46
เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง กับบทบาทที่คาดหวัง.....	59
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	70
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	74
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	87

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	34
2 ระดับบทบาทในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาตามที่ปฏิบัติจริงและคาดหวังของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจำแนกรายด้านและรวม.....	35
3 ระดับบทบาทในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาตามที่ปฏิบัติจริงและคาดหวังของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านการบริหารจัดการ.....	37
4 ระดับบทบาทในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาตามที่ปฏิบัติจริงและคาดหวังของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านการเฝ้าระวังโรค.....	39
5 ระดับบทบาทในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาตามที่ปฏิบัติจริงและคาดหวังของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในด้านการให้ความรู้	41
6 ระดับบทบาทในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาตามที่ปฏิบัติจริงและคาดหวังของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในด้านการประสานงาน	43
7 ระดับบทบาทในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาตามที่ปฏิบัติจริงและคาดหวังของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านการควบคุมยุงพาหะนำโรค.....	45
8 เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาโดยรวมและ รายด้านจำแนกตามเพศ.....	47
9 เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	47
10 เปรียบเทียบระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการป้องกันควบคุม โรคชุกชุมยาโดยรวมและใน แต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรสายงานปฏิบัติ.....	48
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาจำแนก ตามตัวแปรสายงานที่ปฏิบัติ.....	49
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาในด้าน การบริหารจัดการ จำแนกตามตัวแปรสายงานที่ปฏิบัติ	49
13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาในด้าน การควบคุมพาหะนำโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำแนกตามตัวแปรสายงานที่ปฏิบัติ...50	
14 เปรียบเทียบระดับบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมยาของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 เปรียบเทียบระดับบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมโดยรวมและราย ด้าน จำแนกตามตัวแปรอายุ.....	51
16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมโดยรวม จำแนกตามตัวแปรอายุ.....	52
17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมในด้าน การบริหารจัดการ จำแนกตามตัวแปรอายุ.....	53
18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมในด้าน การเฝ้าระวังโรค จำแนกตามตัวแปรอายุ.....	53
19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมในด้าน การให้ความรู้ จำแนกตามตัวแปรอายุ.....	54
20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมในด้าน การควบคุมพาหะนำโรค จำแนกตามตัวแปรอายุ.....	54
21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมโดยรวม และในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรสายงานปฏิบัติ.....	55
22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุม จำแนกตามตัวแปรสายงานปฏิบัติ.....	56
23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมในด้าน การเฝ้าระวังโรค จำแนกตามสายงานที่ปฏิบัติ.....	56
24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมในด้าน การให้ความรู้ จำแนกตามสายงานที่ปฏิบัติ.....	57
25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมในด้าน การประสานงาน จำแนกตามสายงานที่ปฏิบัติ.....	58
26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมในด้าน การควบคุมพาหะนำโรค จำแนกตามสายงานที่ปฏิบัติ.....	58
27 เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุม โรคชุกชุมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 แผนภูมิแนวทางการแบ่งงานในสถานีนามัย.....	18
3 กระบวนการเกิดโรคกับหลักการป้องกันควบคุมโรค.....	23
4 ธรรมชาติของการเกิดโรคกับระดับการป้องกันโรค.....	25
5 กระบวนการป้องกันควบคุมโรค.....	26